

Kortfattade svar till tentamen B/Makroteori 11 februari 2017

Notera att full poäng kräver mer utförliga svar.

Fråga 1

- a) Se kursboken s. 4.
- b) Se kursboken s. 216 och 221-223.
- c) Se kursboken kapitel 3 och 4.
- d) När konsumenterna och investerarna blir mer optimistiska om framtiden ökar konsumenterna sin konsumtion och investerarna sina investeringar. Därmed skiftar IS-kurvan utåt. Produktionen och inkomsterna i ekonomin stiger och konsumtionen ökar ännu mer genom multiplikatoreffekten. Ökad produktion leder till ökad efterfrågan på transaktionsmedel, vilket medför en högre ränta. En högre ränta leder till en viss undanträngning av konsumtion och investeringar. Om centralbanken vill hålla räntan konstant måste de öka penningmängden och LM-kurvan skiftar nedåt. Då uppstår ingen undanträngning av konsumtion och investeringar.

Fråga 2

- a) Konsumtionen påverkas av den disponibla inkomsten (+), den förväntade framtida disponibla inkomsten (+), realräntan (-) och förmögenheten (+). Se kursboken s. 96-100 för förklaringar av effekterna och deras storleksordningar. Se kursboken s. 100 för effekten av kreditmarknadsrestriktioner.
- b) Substitutionseffekten medför en minskning av konsumtionen i period 1 och en ökning av konsumtionen i period 2 eftersom det blir dyrare att låna när räntan höjs (relativpriset förändras). Inkomsteffekten medför en minskad konsumtion i båda perioderna eftersom räntehöjningen gör konsumenten (som är nettolånare) fattigare. Totaleffekten på konsumtionen i period 1 blir en minskning, medan totaleffekten på

konsumtionen i period 2 är oklar då substitutions- och inkomsteffekten går åt varsitt håll.

- c) En lägre real växelkurs medför att exportvolymen ökar och importvolymen minskar eftersom inhemskt producerade varor blir relativt sett billigare. Detta ökar nettoexporten. Dock ökar samtidigt värdet på importen i termer av inhemska varor. Detta minskar nettoexporten. Vanligen antar vi att volymeffekterna är större än värdeeffekten; dvs. att nettoexportefterfrågan ökar då den reala växelkursen minskar.

Fråga 3

- a) Se kursboken s. 240-241.
- b) Om marknadsaktörerna förväntar sig en högre inflation leder det, vid en given ränta, till en lägre förväntad realränta. Det medför ökad konsumtion och investeringar. IS-kurvan skiftar därför utåt. Även PC-kurvan skiftar uppåt pga. de högre inflationsförväntningarna. Ekonomin blir överhettad och inflationen stiger. Om centralbanken inte agerar (dvs. håller styrräntan oförändrad) leder det till att ekonomin förblir överhettad och inflationsmålet uppnås inte. Centralbanken bör höja styrräntan för att motverka detta. Styrräntan bör höjas mer än uppgången i inflationsförväntningarna för att visa att man vill försvara inflationsmålet. Produktionen pressas då ned under sin jämviktsnivå. Detta illustreras genom att skifta LM-kurvan uppåt.
- c) En förändring av styrräntan påverkar konsumtionen och investeringarna eftersom en högre ränta gör det mer lönsamt att spara och mindre lönsamt att investera. Vidare påverkas efterfrågan på pengar. I en öppen ekonomi med flytande växelkurs påverkas också växelkursen eftersom en högre ränta medför en starkare valuta då investerare vill flytta pengar till landet. En starkare valuta leder till en lägre nettoexport. Vanligen tar det 1-2 år innan en penningpolitisk förändring får effekt.

Fråga 4

- a) Se kursboken s. 356-360.
- b) Se kursboken s. 356-360.
- c) Se kursboken s. 356-360. När konsumenterna blir ner pessimistiska om framtiden minskar de sin konsumtion redan nu och ökar sparandet. Det innebär att $S - I$ -linjen skiftar åt höger, vilket implicerar en lägre real växelkurs och ökad nettoexport. Då landet har fast växelkurs måste anpassningen till den nya jämvikten ske genom fallande priser. Priserna faller eftersom den minskade konsumtionen leder till att produktionen hamnar under jämviktsnivån, vilket över tiden medför fallande löner och priser. Därmed minskar den reala växelkursen och nettoexporten ökar.